

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

GÖRÜLÜ
0.5/12/2008

Sayı : B.05.0.NÜV.006.0004-610-36217
Konu : Soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/10/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9042 sayılı yazı.

Bursa Milletvekili Sayın Abdullah ÖZER'in tarafıma tevcih ettiği 7/5230 esas nolu yazılı soru önergesi incelenmiş; cevapları sırasıyla aşağıda belirtilmiştir.

1- 25/04/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile adresler belirli bir standarda kavuşturulmuş, adres bilgilerinin elektronik ortamda, merkezi bir yapı içerisinde güncel olarak tutulması ve hizmetin daha etkin sunulması amaçlanmıştır. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile yapılan düzenlemede; Adres Kayıt Sisteminde yerleşim yeri adreslerinin tutulmasında vatandaşların beyanı esas alınmış, oluşturulan sistem ile de yerleşim yerinin dışında bir başka adrese kayıt yaptırılmasının engellenmesi yolunda gerekli tedbirler alınmıştır. Ayrıca anılan Kanunun 60 ncı maddesinde "Nüfus olayları ile ilgili beyanlarda şüpheye düşülmesi halinde mülkî idare amirinin emri ile kolluk makamları tarafından gerekli soruşturma ve incelemeler yapılarak nüfus müdürlüğüne bildirilir.", 67 nci maddesinde ise "Gerçeğe aykırı yerleşim yeri veya cüzdan talep belgesi veren köy veya mahalle muhtarları ile herhangi bir işlem sebebiyle nüfus müdürlüğüne gerçek dışı beyanda bulunanlar ve bunlara tanıklık edenler altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Adrese ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyen ve yasaklara aykırı hareket eden kamu görevlileri 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu idaresinin güvenirliliğine ve işleyişine karşı suçlara ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır." hükümleri öngörülmüş olup, Nüfus Hizmetleri Kanunundaki bu hükümler ile sistemin eksiksiz bir şekilde yürütülmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2- 10/04/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar heyetleri Teşkiline Dair Kanunun 3 üncü maddesinde; mahalle muhtar ve ihtiyar heyetinin göreceği işler arasında "Hüviyet cüzdanını kaybedenlere ilmühaber vermek" bulunmaktadır. Yine Bakanlar Kurulunun 04/04/1945 tarihli ve 3/2412 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Şehir ve Kasabalardaki Mahalle Muhtar ve İhtiyar Kurulları Tüzüğü'nün söz konusu Kanunun bu hükmüne paralel olarak düzenlenmiş bulunan 32 inci maddesinde; mahalle muhtar ve ihtiyar heyetinin göreceği işler arasında " Nüfus kağıdını kaybedenlere, kendi imzaları ile verecekleri bildirimine dayanarak ilmühaber vermek" sayılmıştır. 10 Temmuz 2008 tarihli ve 26932 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin değiştirilen 128 inci maddesi ile vatandaşın nüfus cüzdanını ibraz etmesi halinde; başka bir formaliteye gerek kalmadan, herhangi bir nüfus idaresinden nüfus cüzdanını değiştirilebilmesine imkan sağlanmıştır.

Vatandaşın nüfus cüzdanının kayıp olması durumunda ise yerleşim yeri veya diğer adresin bulunduğu muhtarlıktan, ya da resmi bir kurumda çalışması halinde kurumca onaylanmış nüfus cüzdanı talep belgesi ile yerleşim yeri ve diğer adresinin bulunduğu nüfus müdürlüğünden nüfus cüzdanı alması mümkün hale gelmiştir. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca nüfus cüzdanının kaybedilmesi durumunda muhtardan nüfus cüzdanı talep belgesi istenmesinde herhangi bir çelişki bulunmamaktadır.

3- Mevcut düzenlemede 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile getirilen hükümlere paralel olarak "İkametgah Belgesi" nin yerine "Yerleşim Yeri ve Diğer Adres Belgesi" yer almıştır. Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlanmış olan muhtarlar Sistemdeki kayıtlara uygun olarak "Yerleşim Yeri ve Diğer Adres Belgesi" düzenleyebilmektedirler.

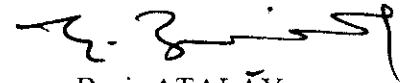
4- Muhtarların yetki ve görevleri, mer'i mevzuatta yer alan esas ve usullere göre yürütülmekte olup, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında "Müstakil konut sahipleri ile apartman ve site yöneticileri, lojman idareleri sorumluları; sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adresine ilişkin değişiklikleri, yirmi işgünü içinde, muhtarlar ve 50 nci maddede sayılan beyan yükümlülüğü olanlarla işbirliği içinde takip etmek ve ortaya çıkan farklılıkları muhtarlara bildirmekle yükümlüdür.", dördüncü fıkrasında "Yerleşim yeri adresi değişikliği bildirimlerine ilişkin listeler nüfus müdürlüklerince ilgili muhtarlıklara gönderilir.", beşinci fıkrasında "Muhtarlar, bu Kanun uyarınca nüfus müdürlüklerince kendilerine iletilen yerleşim yeri adresi değişikliği bildirim listelerini incelemek, mahallindeki yerleşim yeri adresi değişiklikleri ile karşılaştırmak ve varsa bildirilmemiş olan değişiklikleri her ayın son haftası içinde bağlı bulunulan ilçenin nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür." Anılan Kanunun 52 nci maddesinin ikinci fıkrasında ise "Teknik altyapısını tamamlamış olan muhtarlıklar sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adres bilgilerinin güncelliğini takip etmek amacıyla Kimlik Paylaşımı Sistemine erişebilirler." hükmü öngörülmüştür. Yapılan bu düzenlemelerde muhtarların devre dışı bırakılması söz konusu olmayıp, Ekim ayı itibariyle 6293 muhtar Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden belge üretebilmektedir.

5- 16/12/1987 tarihli ve 19666 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Köy ve Mahalle Muhtarlarının Ödeneklerinin Ödeme Usulü, Köy ve Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Tarafından Verilecek Resmi Evrak ile Mahalle Muhtarlarının Harç Tahsilatının ve Paylarının Ödenmesi Biçimi Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesinde "Mahalle muhtarlarının hangi işlerden ne miktarda harç alacaklarının her yıl başından önce İl İdare Kurulunca kararlaştırılarak bir tarife ile belirlenerek mali yıl başından en az 15 gün önce mahalle muhtarlıklarına duyurulacağı, muhtarların bu tarifenin valilikler tarafından onaylanmış bir örneğini iş sahiplerinin görebilecekleri bir yerde asılı olarak bulundurmak zorunda" oldukları hükme bağlanmıştır. Mühür tasdik ücretleri bu mevzuat doğrultusunda tahsil edilmektedir.

Ayrıca Bakanlığımızca Köy Kanununun yeniden düzenlenmesi ile ilgili çalışmalara başlanmıştır. Muhtarların görev, yetki ve sorumlulukları ile ekonomik durumları da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

6- Seçmen listelerinin düzenlenmesi 5545 sayılı Kanun ile Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş olup, Bakanlığımızın görev alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Beşir ATALAY
Bakan

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa